Nr. 2. 18 Studnia 1924 h. Hod VIII.

KRYNICA

Dwatydniowaja sialanskaja hazeta.

Adres Red. i Adm. **Zawalnaja 7.**
Redakcyja adčyniena ad 9 ranicy da 6 wieč.

„KRYNICA" kaštuje na hod 2.5000.000,
asobny numar 100.000 p. m.

Ciažkoje pałažeńnie.

Apošnim časam, bolš jak kali, nawakoł čuwać narakańnia na ciažkija časy, na ciažkoje, niaznosnaje žyccio. Asabliwa narakajuć pracoŭnyja masy, bo daražynia i wyzysk kapitału ich zajadaje.

Rabočamu ŭ fabrycy zaroblenych marak na žyćcio nie chapaje, bo samaja marka ŭściaž spadaje, daražynia raście ŭdwaja, ŭtraja bolš za spadak marki, a tut i padatki płacić treba; padatki hetyja wysokija asabliwa apošnim časam, kali jany stalisia „zwaloryzowanyja", ci inakš kažučy, kali płabić ich treba pawodle kursu załatoha franka.

Asabliwaž ciažkoje pałažeńnie sielanina. Raboču ŭ horadzie, kali tolki maje rabotu, maje sposaby baranić swaje intaresy. Rabočyja ŭ fabrykach pierawažna arhanizawany, baroniać swaich intaresaŭ supolna, majuć taki mahutny sposab, jak strejk, a z sielanami inakš. Praŭda, kali sielanin maje siakuju-takuju haspadaračku, dyk maje i kusok chleba, ale kusok hety ciapier duža ciažka jamu prychodzicca. Sielanin, kab choć krychu znosna haspadaryć, mnoha patrabuje fabryčnych praduktaŭ; kožny sielanin patrabuje kuplać žaleza, remień, hazu, maź, škło i inš. Mnohija z sialan musiać kupić, małatarniu, siačkarniu, a išče mnohija, zrujnawanyja wajnoj, prymušany kuplać wopratku, pałatno, a časta takža ziernie na chleb i dziela siajby. Tymčasam dakupicca patrebnaha praduktu sielaninu nia lohka. Łahčej heta rabočamu fabryčnamu, bo jon maje časta duža mnoha mahčymaści atrymać sabie płatu za rabotu choć bolš mienš praparcyjanalnuju da ŭzrostu daražyni. Sielaninu šmat ciažej. Sialanie—masa nie arhanizawanaja, jany i haspadarać i pradajuć pradukt swajej haspadarki kožny paasobku, kožny samadzielna, niezaležna adzin ad adnaho. Takim čynam sialanie niazdolny mieć upłyŭ na rynkowyja ceny swaich praduktaŭ, niazdolny padnasić ceny na swoj tawar raŭnamierna da cen tawaraŭ fabryčnych. Hetym i tłumačycca toje źjawišča, što sielanin naš swoj tawar pradaje pierawažna kudy taniej, jak kuplaje tawar fabryčny. A kali išče prypomnim roznaha rodu padatki, jakimi sielanin naš abkładzieny: padatki ahulna dziaržaŭnyja, padatki hminnyja, sojmikowyja, padatki ad ziamli i ad haławy i ad kurycy i... ad niaboščyka (spadkowe) i h. d., i kali takža prypomnim, što ŭsie hetyja padatki sielanin musić płacić pawodle kursu załatoha franka, dyk budziem mahčy mieć paniaćcie ab tych ciažkich ekanamičnych warunkach, u jakich apynuŭsia siańnia naš chlebarob.

Ale nia tolki ciažkoje pałažeńnie ŭ Polščy ekanamičnaje i finansawaje; ciažkoje takža pałažeńnie i palityčnaje. Maju na woku Sojm i jaho pracazdolnaść dla dabra pracoŭnych masaŭ. Wotža i tut sprawa pradstaŭlajecca duža drenna. Na Sojm narakajuć blizu ŭsie nat' polskija hazety, a narakajučy časta paddajuć dumku adny ab rospusku jaho i ab nowych wybarach, a druhija ab rospusku jaho i ab zamienie

jaho niečym inšym. Dumki hety i žali da ciapierašniaha sojmu zrazumieły, bo Sojm susim niepracazdolny i dla pracoŭnych niekarasny.

Sojm niepracazdolny, bo ani prawica, ani lewica nia maje ŭ im bolšaści, jakaja mahłab kirawać Polščsj. Praŭda, lewica mahłab zdabyć u sojmie patrebnuju bolšaść, kab da hetaj bolšaści prymała pasłoŭ narodnych mienšaściaŭ, jak biełarusaŭ, ukraincaŭ i inš., ale na heta ciapierašniaja polskaja lewica išci nijak nia moža adważycca, ciapierašniaja lewica tolki na sławach demokratyčnaja, a jak prychodzicca da rečy, dyk demokratyzm jaje hinie ŭ polskim nacyjanalizmie. Paśla ŭpadku panska-witasoŭskaha ŭradu, p. Tuhut, staršynia „Wyzwalenia“, mieŭ mahčymaść stwaryć urad sapraŭdy demokratyčny, a nat' i sialanska-raboču, kab adważyŭsia apiorcisia i na pasłoch niapolskich. Tymčasam p. Tuhut polskaj bolšaści nie nabraŭ, a z mienšaściami nie pašoŭ, bo, jak sam pisaŭ u hazecie „Wyzwolenie“, zbajaŭsia awanturaŭ prawicy i takim čynam addaŭ uładu ŭ ruki ŭradu p. Grabskaha, ŭradu, jaki źjaŭlajecca praciaham uradu Witosa.

Hena niepracazdolnaść Sojmu, ŭhodliwaść i niaśmiełaść lewicy asabliwa jarka wyjawiłasia 4 i 5 śnieżnia 1923 h., kali Sojm, čujučy swajo biazsille, pry paddzierżcy lewicy, zrakajučysia swaich prawoŭ, daŭ Prezydentu Rečypaspalitaj asabliwyja paŭnamoctwa na paŭhodu. Henyja asabliwyja paŭnamoctwa datyčać naprawy skarbu i dajuć u hetaj sprawie mahčymaść mnoha čaho rabić uradu, što rabić naležyłasiab Sojmu. Za ustawu ab henych asabliwych paŭnamoctwach nie hałasawali pasły biełaruskija i ŭsie inšyja pasły niapolskija, bo zakon heny jość niedemokratyčny i zamiest palepšańnia, moža duża ciažka adbicca na špinie pracoŭnych masaŭ.

Sojm ciapierašni niekarysny dla pracoŭnych, bo, nia majučy stałaj bolšaści, a majučy duża ŭhodliwuju i bajaźliwuju adnosna da prawicy lewicu, ŭściaž uładu addaje ŭ ruki ŭradu niedemokratyčnaha, uradu niazdolnaha być karysnym dla pracoŭnych masaŭ.

Jak bačym, ciažkoje pałažeńnie nawakoł, a wychadu z jaho nia widziecca. Hetym wychadam, mahčyma, byŭby nowy sapraŭdy demokratyčny Sojm, nowy sapraŭdy demokratyčny ŭrad.

J. Paparać.

Naša dola i jaje palepšańnie.

Kali pryhledzimsia da sučasnaha žyćcia Biełarusaŭ u Polščy, to musim z sumam skazać, što Biełarusy źjaŭlajucca ŭ Polščy hramadzianami druhoha razradu; padzieł hety istnuje ŭ wa ŭsich halinach našaha žyćcia, bo nidzie my nia majem dastupu. Biełarusy ŭ Polščy susim nia prymajuć učaścia ani ŭ hramadzkim, ani administracyjnym žyćci, a biełaruskaja kultura — jak maha spyniajecca.

Memorjał biełaruskich sojmawych pasłoŭ katalikoŭ św. Ajcu.

(Praciah, hl. Nr 1, 1924 h.)

Sam narod tak sama zažadaŭ wyrazna biełaruskaj mowy ŭ žyćci relihijnym. Na imia Wilenskaha Katalickaha Biskupa, a także i na imia miajscowych probaščaŭ pasypałasia mnoha prośbaŭ z roznych parachwijaŭ z damahańniem biełaruskich kazańniaŭ. Takija prośby padali biełarusy kataliki z hetkich parachwijaŭ: z Łapienicy, paw. Waŭkawyskaha, Hrodzienskaj hub., z Šerašewa, paw. Słonimskaha, tej-ža hub., z Kluščanaŭ i Zaświra, paw. Świancianskaha, hub. Wilenskaj, z Barun, paw. Ašmianskaha, hub. Wilenskaj, z Baradzienič, Šarkaŭščyny, Pahościa, paw. Dziśnienskaha, hub. Wilenskaj i prośba da Wilenskaha Biskupa biełarusaŭ katalikoŭ miesta Wilni, ab wyznačeńni dla ich u Wilni asobnaha kaścioła.

Ale, kali ŭ 1921 h. u Ryzie naša Baćkaŭščyna była padzielana miž Sawieckaj Rasiejaj i Rečypaspalitaj Polskaj, relihijnaje žyćcio biełarusaŭ-katalikoŭ, pradtym prybirajučaje narmalnyja formy, značna pahoršyłasia nia tolki ŭ Rasiei, ab čym tut nie haworym, ale i ŭ Polščy.

Jak niekali Rasieja, dla swaich palityčnych metaŭ uciskała naša žyćcio relihijnaje i narodnaje, suproć wočawidnaj praŭdy, uważajučy nas za adno z rasiejcami, tak siańnia Polšča suproć praŭdzie i woli našaha ludu, takža dla palityčnych metaŭ, apirajučysia wyklučna na jednaści wiery biełarusaŭ katalikoŭ i palakoŭ i na ŭspomnienym užywańni dla biełarusaŭ-katalikoŭ z kaniečnaści ŭ kaściele za časaŭ rasiejskich caroŭ polskaj mowy, zaličaje biełarusaŭ katalikoŭ da polskaj narodnaści.

Nia inakš hladzić na nas, jak wyžejšaje, tak i nižejšaje polskaje duchawenstwa na Biełarusi, jakoje ŭ žyćci relihijnym i narodnym biełarusaŭ katalikoŭ starajecca ŭmacawać daŭniejšaje stanowišča, stworana-

Administracyja, karystajučysia zahadam z hary, niščyć usialakaje žyćcio biełaruskaje. Pačniom choć by z ziamelnaj sprawy. Sialanie našy strašenna adčuwajuć niedachwat ziamli; ziamli ŭ nas chapaje až nadta, bo kali ŭ inšych staronkach, jak Francyi, abo Belhii, sialanie majuć pa $^{1}/_{2}$ abo $^{1}/_{4}$ dziesiaciny na siamju, to ŭ nas možna skazać na padstawie statystyčnych dannych, pry adzie na siamju da 10 dzies. Adnak ziamla naša, ŭładańnie dziadoŭ i pradziedaŭ, jakija paliwali jaje potam i kroŭju, zabirajecca čužyncami asadnikami, abo adkuplajuć jaje bahatyja pany, pryjechaŭšy z Polščy.

Dalej, my nia majem rodnaj škoły. Dzieci našy rastuć „na les hledziačy"; časta sialanie da polskaj škoły zusim nia pasyłajuć swaich dziaciej, a kali i pasyłajuć, to wielmi nieachwotna. Adnak my sami na hetym tracim, bo čym bolš nas zdabudzie aświetu ŭ rodnaj mowie, tym bolšy lik świadomych ludziej budzie stajać za sprawu swajho pracoŭnaha narodu.

Wučačysia ŭ polskich škołach, my adwykajem ad swajej rodnaj mowy, biarom sa ie čužuju, a hetym samym zwialičywajem lik tych, jakija buduć išci praciŭ našaha sialanstwa. Treba wiedać, što pamiž polskim sielaninam, a našym istnuje wialikaja rožnica. Polski sielanin žadaje dabra dla siabie, dyk jak maha pchniecca, kab zabrać našu ziamlu, a jana i nam patrebna, dyk našy intaresy tut supiarečny.

Sprawa samaŭradaŭ. I tut błaha. Niama našych ludziej u hminach, siadziać tam najčaściej, abo miaścowyja pany, abo prysłanyja z Polščy, nikim niawybiranyja.

Dalej wyzysk pracy, Tut duža šmat moža skazać nabalełaje serca sielanina, bo prychodzicca arać na tracinu, a to i čaćwiorty snop, a sienakosy, dyk sioleta dziela niedastačy, kasili i na piaty płast siena. Parabki pracujuć u majontkach zadarma, najčaściej i chleba nie chapaje i adziežy niama. Mała hetaha, kali čym nie padabaješsia panu, dyk i heta adbiare, dy wykinie won, a tamu choć z hoładu pamiraj.

Z dapamohaj sialanstwu, zrujnawanamu wajnoj, jašče horš. Šešć hadoŭ pažaraŭ, hoładu, chaładu, biazprytulnaha błukańnia na čužynie, a ciapier hety niščasnyja ludzi wiarnulisia na baćkaŭščynu i žywuć u akopach, dy blindažach niamieckich, abo ŭ chlawoch, ci humnach. A kali chto pojdzie ŭ „kamitet adbudowy" prasić lesu, kab zrabić chatu, dyk abo prahoniać jaho, abo admowiać susim, a kali i abiacajuć, dyk sielanin chodzić, chodzić, dy i kinie, bo ŭsio roŭna nie dastanie, a nikudy wyšej źwiarnucca nia moža, bo nia wiedaje kudy, a z uradnikami razhawarycca trudna, bo prysłanyja z Polščy, jany nie razumiejuć biełaruskaj mowy, a to i prosta skažuć: „czego tu ciągasz się chamie".

Ŭ toj čas asadniki zaraz ža atrymowywajuć pa 200—300 pnioŭ na budowu. Ja woś skažu Wam, jak prykład, u našaj wakolicy, kala Ziabak, dyk usie asadniki atrymali pa 200 pnioŭ, dy jašče kažuć atrymajuć. Nikatoryja pałowu pnioŭ pradali, dy prapili (kali byłab patreba, dyk i prozwiščy dam), a ŭ nikatorych i dahetul u lesie hnijuć.

Dyk ad kaho nam čakać padmohi, kali nie ad samych siabie. Chiba ŭžo my šmat nahledzilisia, što ŭsiakija tam „Wyzwaleni" dy „Piasty" šmat abiecali, dy ničoha nia dali, nichto z čužyncaŭ ab nas i palcam nie kranie. Kali nia bačycie, dyk hlańcie: za Pałakoŭ, za Belhaŭ cełу świet kryčaŭ, cełу świet składaŭ na ich achfiary. Nat' da znienawidžanych Eŭropaj maskoŭskich balšawikoŭ świet maje miłaserdzie. Tolki našych muk nichto nia bača i nia choča bačyć toj kryžowaj darohi, pa jakoj išoŭ i idzie naš zmučany sielanin. Dziaržawa Polskaja pawinnab była nam pamahčy adbudawać chaty i paprawić haspadarku, a nat zmienšyć, abo susim zwolnić ad padatkaŭ, bo jana ž wajawała na našaj ziamli. Nichto adnak da hetaha časy nam nie pamoh, nichto nie skazaŭ u našaj abaronie choćby słowa pratestu.

Ratunak u nas samych. Nam treba arhanizowannaści, nam treba jednaści, nam treba ŭ kožnaj wioscy zakładać swaje sialanskija arhanizacyi, jakija mahlib

---

je rasiejskaj zaborčaj palitykaj, stanowišča tak karysnaje dla takojža ciapierašniaj palityki polskaj, a tak škodnaje dla našaha narodu.

Praŭda, majem swaich dyecezyalnych Biskupaŭ: Wilenskaha J. E. dr. J. Matulewiča i Mienskaha J. E. Z. Łazinskaha; Biskup Wilenski, choć čaławiek sprawiadliwy, ale budučy litwinom, dziela pryčyn taktyčnych, kab polskija palityki i raspalitykawanaje polskaje duchawienstwa nie ŭwažała jaho za pastupajučaha na karyść biełarusaŭ sa škodaj dla palakoŭ, nia moža adważycca spoŭnić žadańniaŭ našaha ludu. Biskup-ža Mienski jošć nia tolki palak, ale časta wiadzie polskuju palityku, škodnuju dla biełaruskaha narodu.

Z wyžejapišanaha pałažeńnia Katalickaha Kaścioła na biełaruskich ziemlach u Polščy wynikaje, što hety Kaścioł uściaž tracić na swajej paŭsiudnaści (mižnarodnaści), stajučysia aružžam polskaj wynaradaŭlajučaj palityki adnosna da biełarusaŭ katalikoŭ. Lud biełaruska-katalicki, nia słuchajučy kazańniaŭ, ani wučačysia wiery ŭ swajej matčynaj mowie, ani majučy blizkich sabie, tej samaj narodnaści, pastyraŭ, maralna dzičeje i ŭściaž addalajecca ad Kaścioła.

Wotža, majučy na woku wyžejuspomnienaje, dla duchowaha dabra biełarusaŭ katalikoŭ, jakich zjaŭlajemsia wybranymi pradsaŭnikami, na ruki Twaje, Ekscelencyja, dla pierasłańnia takža św. Ajcu, składajem woś hetyja słušnyja žadańni našaha biełaruskakatalickaha ludu:

1. Dla Mienskaj dyecezyi Biskupa Biełarusa. Na heta stanowišča prapanujem ks. dr. praf. F. Ahrantowiča, byŭšaha rektara Katalickaj Duchoŭnaj Seminaryi ŭ Miensku.

2. Dla dyecezyi Wilenskaj biskupa sufrahana biełarusa. Na heta stanowišča prapanujem Ks. L. Chwiećku, Mahistra Teolohii, byŭšaha praf. u Duchoŭnaj Katalickaj Seminaryi ŭ Pietrahradzie.

3. U Duchoŭnaj Katalickaj Seminaryi ŭ Wilni biezatkładna pačać wykładańnie biełaruskich pradmietaŭ i biełaruskaj mowy.

4. U Wilni žadajem asobnaha kaścioła dla biełarusaŭ katalikoŭ. (*Kaniec*).

109283

baranić swaich prawoŭ i prypaminać ab sabie. U nas samych siła. Kali my arhanizujemsia i družna budziem damahacca słušnych nam prawoŭ, tady palepšym swaju dolu. Tady zdabudziem toje, čaho ciapier nia majem. Budziem mieć i swaju biełaruskuju škołu i swaje samaŭrady, dabjomsia palahčeńnia doli sielanina, dy zdabudziem i ziamlu. Jak zakładać hety sialanskija sajuzy, jak wiaści arhanizacyju, napišu druhim razam.

F. Markotny.

ZIAMLA.

Ziamla, ablitaia ślazami, potam i krywioj
Narodu biednaho swajho,
Ziamla, abroblena rukami mužyka
Adwiečnaha pryjaciala Twajho!
Ziamla, ad woraha baroniena miačom
U rukach synoŭ Twaich,
Ziamla, zabranaja čužymi, čym daryš
Abaroncaŭ tych?
Ziamla, za miłaść ad wiakoŭ niazličanych,
Jaki Ty skarb dała?
Zhinotu, hoład, biadnotu, choład —
Twoj heta dar, Ziamla!
Ziamla, za pyšnyja dary prymi padziaku
Z wusnaŭ patomkaŭ Tych,
Što addali žyćcio na poli
Za wolnaść praŭ Twaich.
Spoŭni rodnych prośbu u biadnocie,
O naša šeraja ralla:
Wiarnisla k dzieciam, jak prad wiakami,
O Biełaruskaja ziamla!

Fr. Hryškiewič.

AB HASPADARCY.

Pajeńnie wielmi sahretych koniaŭ. Pry pajeńni wielmi sahretych („spacieŭšych") koniaŭ treba być wielmi ŭważnym; asabliwaž. kali taki sahrety koń užo napiŭsia. Treba tahdy abawiazkowa jaho „prajaždžać": inakš „achwat" ci inš. chwaroba amal što peŭnaja. Čym bolš byŭ koń pierad pajeńniem sahrety, tym šparčej jon pawinien być „prajaždžanym". Apošniaje patrebna dziela chutčejšaha zraŭnawańnia temperatury pryniataj wady z temperaturaj azahretaha cieła. Najlepš dziela hetaha paić sahretaha kania wadoj ciopłaj, što jość dla jaho duža zdarowym, bo ŭzmacniaje čynnaść straŭliwajučych arhanaŭ. Wada pawinna być sapraŭdy ciopłaj, bo „letniaj" koń nia lubić.

Nia radzicca myć sahretyja nohi kania dziela ich uspružańnia ściudzionaj wadoj: praz niejki čas jany jšče bolš źwianuć. Praktykaj za toje pakazana, što wielmi dobra ŭpływaje myćcio noh kania wadoj ciopłaj.

Pierakowywańnie kania. Abnoŭka padkoŭ maje stacca ŭraz ża, jak tolki padkowaj abymany kapyt pradoŭžycca. što dzieicca zwyčajna praz 5 (piać) tydniaŭ; redka kali bolš. Čym daŭžej jość padkowa prybita, tym bolš kapyt tracić swaju formu.

Jak abchadzicca z hnojem? Kab zniamožnić stratu žyŭnych sučastak hnoju, treba kirawacca hetymi ŭwahami.

1. Musicca dahledzić, kab wykały žywioły byli ŭžo ŭ chlawie dakładna pieramiešany sa ścialiwom i kab žydkija wykały byli zatrymany ŭ hnai. Dasiahajecca heta najlepš karotkim ścialiwom. Doŭhaja žytšniaja, abo pšaničnaja sałoma musić być najmiendwojčy pierarezana.

2. Hdzie jość dosyć tarfawiny, musicca abawiazkowa ŭžywać jaje jak ścialiwo.

3. Kali hnoj wykidajecca z chlawa na dzialnik, treba jaho ŭkładać roŭnymi słajami. Usie sarty hnoju jak konskaha, karowiaha i h. d. musiać być pry hetym miž saboj pieramiešany. Nikoli nia možna składać kožny sort hnoju asobna, jak heta na žal časta husta ŭ nas dzieicca.

Piśma z Čechasławakii.

PRAHA, Studzień 1924 h.

Pawažanaja Redakcyja!

Dziakujučy Wam hetym za akuratnaje prysyłańnie nam wašaje hazety „Krynica", z jakoj my znajomimsia z sučasnym tokam biełaruskaha žyćcia ŭ adnej z čaścin našaje baćkaŭščyny — Biełarusi, adnačasna chacieŭ by padzialicca z wašymi pawažanymi čytačami ab žyćci biełaruskim u dalokaj zahranicy, hetym razam u brackaj nam Čechasławacyi.

Z usich miest hetaje bahataje, prykładna arhanizawanaje dziaržawy najbolšym jość staličnaje miesta Praha, ličučaja da 680.000 žycharoŭ. Praha jość jak palityčnym, tak i kulturnym centram žyćcia dziaržawy, bo umiaščaje samyja roznyja typy škoł i roznyja nawukowyja ŭstanowy. U sučasny momant u samoj tolki Prazie jość až try uniwersytety: česki, ukrainski i niamiecki, dźwie politechniki: českaja i niamieckaja, dźwie konserwatoryi, wysokaja handlowaja škoła, a skolki ž roznych specyjalnych škoł typu nižej wyžšaha, siaredniaha i ŭreščie nižejšaha, nie haworačy ŭžo, samo saboj, ab škołach ahulna adukacyjnaha typu, jak himnazii, škoły realnyja i h. p. Kožny narod wučycca ŭ swajej rodnaj škole i jaje nad usio cenić. Kožnamu jość škoła dastupna, aby jon tolki byŭ zdolny čutaje razumieć i paśla pieradać. Pry prymańni ŭ škoły nia robicca nijakoje roźnicy ŭ tym, chto jakoj jość nacyjanalnaści, wiery, jakuju mowu pryznaje za swaju rodnuju, jakich jość pierakanańniaŭ palityčnych i h. d. Słowam, škoła tutejšaja jość światyniej nawuki, a nia kuźniej palityčnaj, jak heta bywaje ŭ inšych dziaržawach. Tut pobač siadziać u poŭnaj zhodzie na školnaj łaŭcy: čech, sławak, niemiec, madziar, ukrainiec, biełarus (biełarusaŭ na

4. Raz u tydzień treba hnoj na dzialniku (hnaiščy) dobra ŭtaptać. Hetak utaptany hnoj nikoli nia spalicca, nia šplešnieje, astaniecca zaŭsiohdy świežy i budzie mieć dosyć patrebnaje sabie wilhaci. U wypadku tolki poznaha i suchoha leta bywaje treba zmačyć taki hnoj mačoŭkaj, ale heta tolki redki wypadak.

5. Pry wywažeńni hnoju na pole kličam ziemla roba pawinna być: „nie pakidajna niwodnaj kučy hnoju nie raztresienaj". Za wozam z hnojem musić być hatowym da pracy adpawiedny lik pracoŭnych ruk, kab da wiečara ŭwieś hnoj byŭ rastresien.

6. Ciažkija hrunty naahuł treba hnaić silniej čymsia lohkija; apošnija za toje hnaić treba čaściej. Na ciažkija hrunty dajecca hnoj konski i awiečy, na lohkija — karowi j swinny.

7. Chleŭnaha hnoju patrabuje pierad usim bulba i ŭsie sarty warywa. Radzicca tak sama hnaić chlaŭnym hnojem stałyja paśbiščy.

Kawaloŭ A.

Z Biełaruskaj wioski.

Wioska Izabelina, Dzisienskaha paw. U nas kažuć, kali katalik, dyk toi palak, a kali prawasłaŭny, dyk ruski. Ale-ž hetak haworać tolki ciomnyja ludzi. A ŭ našaj wioscy, dyk sapraŭdy skazać i niama takich ludziej, kab sprawiadliwa raźbiralisia ŭ hetym. Praŭda, jość adzin čaławiek, ale ŭ susiednim zaścienku Barysaŭka, toj dobra wiedaječ, što jon biełarus, choć i katalik, dyk uziaŭ i wypisaŭ biełaruskuju hazetu „Krynica", katoraj atrymaŭ užo dwa numary. Dziakujučy jamu, hetamu „palaku" i ja ŭžo čytaŭ „Krynicu", katora a duža spadabałasia mnie i našym sialanam, ale biada ŭ tym, što nia ŭsialaki moža čytać, bo nadrukawana polskimi literami, a ŭ nas u wioscy ŭsie prawasłaŭnyja i tolki znajuć litery ruskija. Ale ničoha, hrošy užo sabrali i chutka wypišym hazetu „Krynica". Chto ŭmiejeć, niachaj čytaječ, a niaŭmiełyja niachaj słuchajuć. Praŭda, jašče jość u nas asadniki, dyk tyja światlejšyja ludzi ad našych, tyja i kataliku i prawasłaŭnamu kažuć, što wy ludzi tutejšyja jość biełarusy, bo nia možna miašać relihiju z nacyjaj i im dyk dobra wieryć naša sialanstwa, što ŭsie tutejšyja jość biełarusy.

U hazecie „Krynica" ŭ addziele „Naša pošta" prosi ie napisać, što čuwać na wioskach. U nas ničoha dobraha i ničoha drennaha. At, wiedama, byŭ učora na młynie, dyk tam čuŭ ad rabočych dwara Haradziec što ŭžo ŭrad pieramianiŭsia i budzieć wiasnoj dawać usim parabkam ziamielki z taho dwara, dzie katory służyŭ, a druhija śmiajalisia, kažučy: daduć pa sažani, a mo' i z aršynam, kali dobryja buduć kapačy A ŭ młynie, dyk strach, što dziełasia: niechta brachnuŭ, što ŭ Nowym Hodzie za mliwo buduć brać nie pa try funty ad puda, a pa šeść, jak bytcam try funty na kaznu, a žorny adbiaruć, kab chto doma nie małoŭ, dyk za heta ŭsiaki spiašaŭsia, kab da nowaha hodu zmałoć na chleb, ci prywarku na jakuju zacirku.

Sialanie našy duža biednyja, ale padatki jakija majuć płacić, płaciać dobra, bo wiedama, padatki duža wialikija, ale za toje pradaŭšy pud jaki zboža, lonu, ci karminy jakoj, biareš ad žydoŭ i wialikija hrošy. A jak swiaščenik naš nałažyŭ na našy wioski padatki, dyk nia wiedaju, ci płacili druhija wioski, a naša wioska admowiła, kažučy, što nia majem pry sabie hrošy. Dyk wychodziačy psałomščyk što sabiraŭ hetyja hrošy, zastrašyŭ, što duža drenna budze. Ciapier nia wiedajem, jak končycca hetaja sprawa.

Jość mnoha čaho pisać, ale na hety raz niachaj budzie dosyć, bo nia wiedaju, ci dobra heta, što napisaŭ ruskimi literami, a pa polsku dyk dobra niaŭmieju Kali dobra, ci drenna, dyk napišycie ŭ „swajej pošcie". *Janka Taryka.*

M. Harmanawičy, Dzisienskaha paw Dnia 16 śniežnia 1923 h. ŭ Harmanawičach sazwaŭ kiraŭnik škoły paŭšechnaj baćkoŭ, katoryja nie pasyłali dziaciej u škołu. Zazwaŭšy, dawaj u ich dapytawacca hrozna, čamu nia prychodzili ŭ škołu dzieci. Baćki apraŭdywalisia tak i siak. Ale heta ničoha nie pamahała, kiraŭnik štrafuje hetych baćkoŭ pa 1.000.000 m. A ŭžo hety kiraŭnik nahawaryŭ swajho storaža, kab

---

wysokich škołach jość bolš za 100 čał.), rasiejec, žyd, serb, sławieniec, charwat, baŭhar, rumyn, lićwin, hruzin, armianin, francuz, italjaniec, anhlik amerykaniec i tak biazkonca. Usiaho studenstwa u samoj Prazie naličajecca da 23 tys. čaławiek, siarod jakich lik čužyncaŭ wielmi pakazny. Dy i naahuł biaručy ŭ sučasny momant redkaje miesta staraha świetu zmoža pachwalicca takim likam studenckaj moładzi, jak Praha. Prykładna pastaŭlenaje školnictwa zamaniła siudy i pradstaŭnikoŭ tak wysoka kulturalna stajačych narodaŭ, jak francuzy, anhličanie, nawiet dalokija amerykancy. Dla nas biełarusaŭ jość nad usiakuju mieru ważnym fakt prysutnaści ŭ hetaj usieświetnaj studenskaj siamji i našych studentaŭ - biełarusaŭ. Tut my znajomimosia z życciom narodaŭ nam dahetul tolki pawiarchoŭna znajomych i znajomimo ich z našymi dumkami, imknieńniami, žadańniami. Usie amal pradstaŭniki narodaŭ pryznajuć nam prawa na niezaležnaje žyćcio. Kažu „amal", bo maskali, dy palaki astajucca wiernymi sabie nia tolki doma, ale i ŭ čužynie. Jany starajucca, jak hdzie mohuć, biełarusam paškodzić. Ale tut to ŭžo dudki: biełarusy im nia to ki nie paddajucca, ale i sami čas ad času swaim „pryjacielam" „tumakoŭ" nie paškadujuć Chto choć kryšku znajomy z pryjomami antybiełaruskich wystupleńniaŭ henych „pryjacielaŭ" u siabie doma, kali za imi siła, toj hatoŭ časam i nie paznać hetych „cichich barankaŭ" zahranicaj. Jany tut zusim zatajli swaje kapciury i najčaściej padchodziać z naciahnienaj uśmieškaj, tak što „nawičok" napeŭna niaraz mo' j zmyliŭsia b. Ale našy wyprabawanyja prawadyry wielmi dobra znajucca na hetkich „štučkach" i dajuć im naležnuju adprawu.

Student-biełarus.

(*Dalej budzie*).

jon šaptaŭ hetym ludziam tak: wy kali chočycie, to ja zrablu cicha, kali wy pryniasicio na świata čaho niebudź, to štrafu nia budzie. Wam, kaža, heta ničoha nia budzie značyć, kali ty, druhi pryniasieš tam kunpiak miasa, syr, z 10 jajak, kiłbas paru, heta budzie hłupaść dla was. Dyk tady hetyja baćki dahadalisia, na što hety kiraŭnik pazywaŭ ich, heta znača, kab jany zniaśli jamu na kalady čaho niebudź. Až tady hetyja baćki i kažuć: my znajem, na što nas pan pazwaŭ, pan chočyš, kab my dali haścinca. Wot jon hetaha nie zalubiŭ i kažeć: ja was u sud padam, što wy mianie hetak abražajecie. Ale šaleŭ, šaleŭ i ničoha, ŭ sud nikoha z hetych baćkoŭ nie padaŭ i sam astaŭsia biez haścincaŭ. *Piatrok Klučnik.*

Wioska Kudejšy, Wałožynskaha paw. Wioska naša znachodzicca daloka ad świetu: da Wilni majem 80 wiorst, dziela hetaha tam redka kali chto z nas bywaje. Hazety atrymliwajem tolki biełaruskija: „Krynicu" i „Zmahańnie". Sialanie wioski našaj biednyja. Usich nas u wioscy 54 haspadary, a ziamli na ŭsich jakich 300 dziesiacin i adna dziesiacina lesu. Pašy majem saŭsim mała. Jość u nas serwitutu 18 dziesiacin, ale takoha bałota, što skacina ničoha tam nia maje i prosta dochnieć. Lesu niama dzie dastać, dyk woś tak i bjomsia, jak ryba ab lod. Kažuć našy baćki i dziady, što naš serwitut niekali byŭ na majontku Kwiatkoŭcach pana Umiastoŭskaha, ale ciapier ničoha z panami nie paradziš. Wotža našy sialanie paradzili, dy tak hetu sprawu i pakinuli. U 1922 h. pačuli našy sialanie, što buduć parcelawać falwarak, katory hraničycca z našaj ziamloj. Falwarak heny zawiecca Skraboŭščyna pana Mileŭskaha. My ŭsie abradawalisia, bo dumali, što ŭžo dastaniem ziamli; ziamla heta hraničyć z našym polem, dyk dumałasia, što sialan budzie pieršenstwa. Pisali my ŭ hetaj sprawie da Ziemskaha Kamisara roznyja prośby i ŭsio ničoha nie pamahała. Ale my ŭsio ž nadziei nie tracili. Nakaniec akazałasia, što ŭžo mnoha asadnikaŭ čakajeć, kab sabie ŭziać našu rodnuju ziamlu. Nadzieja naša prapała. Pryjechaŭ kamornik, dla asadnikaŭ padzialiŭ falwarak na 13 dzialanak u kožnaj pa 17 hektaraŭ, a nam na paciechu pakinuŭ 11 hektaraŭ samaj kudrowiny, na jakoj ničoha nia moža raści. Wot, braty sialanie biełarusy, jak nas ziamielkaj uh ščajuć: da nas panoŭ halicyjskich pryčyłajuć, našu paśledniju ziamielku zabirajuć, na katoraj našy dziady i baćki byli bity i katoruju zrasili swaim potam i krywioj. Ciažkija nastali dla sialan biełarusaŭ časy! Trymajmosia swajej mowy, swajej narodnaści, budźmo družny, kab supolna baranić swaich prawoŭ i wiermo, što „zahlanie sonca i ŭ naša wakonca".

St. Hryška.

Z Uschodniaj Biełarusi.

Radawaja Biełar ś pawialičyłasia. U apošni čas razyšlisia wiestki, što ŭ mieży Sawieckaj Biełarusi ŭkłučana Homielskaja hub., jakaja ŭtworana była z byŭšaj Mahiloŭščyny i čatyroch bełaruskich pawietaŭ Čarnihaŭščyny, i składała razam 16 pawietaŭ. Ciapier Radawaja Bełaruś składajecca ŭžo z 22 pawietaŭ.

Ab hetym duža pamysnym dla biełaruskaj palityki fakcie „Zmahańnie" ŭ adnym z apošnich numaroŭ hetek piša:

„Zastajecca, značycca, išče niedałučanaj da swajho naturalnaha etnahrafičnaha centru (da Mienščyny i Homielščyny) Witabščyna i biełaruskija pawiety Smalenščyny. Budziem spadziawacca, što i heta dasiulešniaja pamyłka budzie napraŭlena ŭ chutkim časie, što rusyfikacyja tych adwiečna biełaruskich ziamiel, jakaja za ŭwieś carski čas pryščaplałasia tam ludnaści biełaruskaj carskimi čynoŭnikami, budzie ŭchilena ŭ niedalokim časie.

Padstawy na heta jość dosyć peŭnyja. Adno toje, što wyzwaleńnie nacyjanalnych kultur z pad ucisku wialikadziaržaŭnaj rasiejskaj kultury pryniata było na źjezdach kamunist. partyi, i što—jak wodhuk hetaha — kulturna-nacyjanalnaja biełaruskaja praca tam, ŭ Radawych Res., nia tolki nia maje pieraškodaŭ z boku ŭłady, ale naadwarot—maje salidarnaje dziaržaŭna e padtrymańnie.

Druhi pierakonwajučy nas u hetym fakt — heta dałučeńnie Homielščyny.

Treci — utwareńnie Sajuznaju Radaju Radawych Respublik asobnaj kamisii na čale z Enukidze, jakaja maje swaim zadańniem ustanawić hranicu pamiž Rasiejskaj i Biełaruskaj Respublikami. Wiestki ab hetaj kamisii niadaŭna źjawilisia ŭ polskich waršaŭskich hazetach".

Užo i Witabščyna dałučana da Biełarusi. Kali ab dałučeńni Homielščyny da Biełarusi było nadrukawana dajšli da nas nowyja wieści ab dałučeńni da Biełarusi i Witabščyny. Dałučeńnie pastanawiŭ źjezd pradstaŭnikaŭ radaŭ usiej Witabščyny.

Zrazumiełaja reč, što hetyja wiestki radasna adabjucca ŭ sercy kožnaha biełarusa, i što fakt budawańnia Biełarusi, jość faktam histaryčnaj wažnaści. *B.*

Z žyćcia biełaruskaha ŭ Prazie.

Biełaruski Rewolucyjny Kamitet. Z polskich hazet dawiedywajemsia, što nikatoryja biełaruskija studenty ŭ Prazie niadaŭna zarhanizawali biełaruski „rewolucyjny kamitet", metaj jakoha — baraćba z Polščaj.

Ad siabie možam dadać, što kali taki kamitet sapraŭdy zakłaŭsia i sapraŭdy niešta choć niekali dumaje rabić, dyk duža pažadana, kab jaho plany i praca nia byli adnaboki; pomniačy ab zmahańni za Biełaruś z Polščaj, treba abawiazkowa pomnić ab zmahańni za Biełaruś i z Rasiejaj, kali hetaha budzie patreba, inakš heny „rewolucyjny kamitet" z pohladu biełaruskaha stajecca mała zrazumiełym.

T-wa pryjacielaŭ biełaruskaj škoły. U Prazie siarod biełaruskich studentaŭ utwaryłasia tawarystwa Pryjacielaŭ Biełaruskaj Škoły, meta jakoha: materjalnaja dapamoha biełaruskim škołam na Baćkaŭščynie, asabliwa ŭ Zachodniaj Biełarusi; dziela čaho studenty źwiarnulisia da C. B. Š. Rady ŭ Wilni z prośbaj dać infarmacyi ab usich istnujučych bełaruskich škołach, ab ich materjalnym stanowiščy i jakoj dapamohaj i ad kaho taja ci inšaja škoła karystajecca.

Žadany materyjał Školnaja Rada hetamu nowamu tawarystwu pasyłaje i za žadańnie pamahčy biełaruskaj škole duža dziakuje.

Biełaruski Studenski Muzykalna-Dramatyčny Hurtok u Prazie pryhataŭlaje da pastanoŭki na scenie wiedamaj pjesy „Ptuška ščaścia“ — Fr. Alachnowiča.

Biełaruskaje Wydawieckaje T-wa. U Prazie pa dumcy Biełaruskaj Narodnaj Rady ŭtwarajecca Biełaruskaje Wydawieckaje Tawarystwa. U pieršuju čarhu buduć drukawacca padručniki dla školaŭ usich rodaŭ.

ich lekcyjach jon dakazwaje, što Palaki imknucca da taho, kab Litwu ŭziać całkom pad swoj upłyŭ, dyk kab baranić swaju samadzielnaść, treba apiracca na Rasieju i Niamieččynu.

Z Polščaj niama zhody. Ukrainskaja hazeta „Naš Prapor“ piša, što niadaŭna ŭ Koŭni starsynia litoŭskaha ŭradu Galwanaŭskas u swajej hutarcy z pradstaŭnikami hazet, zajawiŭ, što Litwa, na suproć pahałoskaŭ, nia maje namieru ŭwachodzić u znosiny z Polščaj. Litwa dumaje hetak pastupać tak doŭha, až pakul sprawa polska litoŭskich hranic nia budzie wyrašana zhodna z žadańniem Litwy.

Z žyćcia litoŭskaha.

Ziamielnaja reforma. Z pačatku ŭwodžeńnia ŭ žyćcio ziamielnaj reformy ŭ Litoŭskaj Respublicy až da 1 śniežnia 1923 h. było razparcelawana ŭ całaj Litwie (nia ličačy siudy terytoryi Kłajpedskaj i Wilenščyny) 141.495 hektaraŭ (hektar krychu mienšy za dziesiacinu, $^{9}/_{10}$ dziesiaciny) ziamli, z čaho było 21.672 hekt. užyta na škoły i dabračynnyja publičnyja mety. Rešta 12.686 h. była dana na ŭłasnaść sialanam, z jakich dahetul było 6960 biezziamielnych, 5574 małaziamielnych i 152 ramiesleniki. U hetym časie jość taksama nadzielenych 3938 byŭšych žaŭnieraŭ, z jakich 776 čał. dastali ziamlu biaz nijakaj wypłaty. Na 1924 hod urad ziamielnaj reformy pastanawiŭ razparcelawać dwary, ŭ jakich jość bolš, jak 200 hekt. ahułam 500.582 hektaraŭ.

Narady susiednich ministraŭ. U pałowie lutaha 1924 h. ŭ Koŭni maječ adbycca supolnaja narada ministraŭ spraŭ zahraničnych Litwy, Łatwii, Estonii. Litwa ŭžo wysłała zaprosiny da susiednich bałtyckich dziaržaŭ.

Nowyja čyhunki. Litoŭskaje ministerstwa komunikacyi pastanawiła zbudawać wuzka-kalejku miž Wiłkamiram i Jeziorosami z dwuma halinami: adnu z Ucian praz Daŭhieli da Jezioras, a druhuju z Ucian praz Łuknie, Ušpole, Dusiaty da Jezioras.

Žydoŭski ministar pašoŭ ŭ adstaŭku. Ministar žydoŭskich spraŭ Rosenbaum u Koŭni, paśla taho, jak staršynia litoŭskich ministraŭ Galwanaŭskas zajawiŭ, što žydoŭskaje ministerstwa nie patrebnaje, padaŭsia ŭ adstaŭku.

Klične u sałdaty. Pawodle zahadu kamendanta miesta Koŭny i pawietu na 12 ha i 14-ha studnia siol. h. zaklikany dzieła wajskowaj słužby litoŭskija mužčyny, jakija radzilisia ŭ hadach 1897—1902.

Prociŭ polskich kazańniaŭ. Jak išče daŭniej u našym krai była Polšč, dyk Palaki na litoŭskich i biełaruskich ziemlach pa kaściołach usiudy zamiest mowaŭ litoŭskaj i biełaruskaj, zawodzili mowu polskuju. Wotža ciapier Litoŭcy z hetym u swajej dziaržawie duža zmahajucca. Apošnim časam u Koŭni u Katedry maje ŭžo bolš nia być polskich kazańniaŭ, a tolki litoŭskija.

Apora na Rasiei i Niamieččynie. Byŭšy Prezydent Litwy Smietona apošnim časam u Koŭni časta čytaje lekcyi ab polska litoŭskich adnosinach. U swaich lekcyjach...

SĄ ŚWIETU.

Polšča.

Asabliwyja poŭnamoctwa. Waršaŭski Sojm na swaich pasiedžańniach 3 i 4 studnia siol. h. pastanawiŭ dać Prezydentu Polščy asabliwyja poŭnamoctwa ŭ sprawie naprawy skarbu. Dziakujučy hetym poŭnamoctwam ciapierašni ŭrad moža u sprawach hrašowych šmat što pastanaŭlać biaz zhody Sojmu. Zrabiŭšy takuju pastanowu Sojm razjechaŭsia da 28. studnia siol. h.

Metalowyja manety. Na 1-ha lutaha maje być pryhatawana fabryka metalowych hrošaj. Spačatku buduć wybiwać manety branzowyja, paśla nikie owyja. Manety siarebranyja buduć wybiwać zahranicaj, a załatyja ŭ siabie. Na 1-ha maja ŭžo majuć być hatowyja metalowyja manety.

Nowyja papiarowyja hrošy. Z 10-ha studnia siol. h. buduć wypuščany ŭ abarot piaci-miljonnyja marki.

Rasieja.

Carskija hrošy. Narodny Kamitet finansaŭ u Maskwie raspracawaŭ prajekt ab pryjmańni carskich załatych i siarebranych hrošaj. Prajekt zaznačaje, što ŭsie padatki možna wypłačywać hetymi hrašmi.

Nowyja radawyja hrošy. Rada Narodnych Kamisaraŭ u Maskwie pastanawiła wypuścić u abarot nowyja hrošy wartaści 15 tysiač załatych rubloŭ z napisami pa rasiejsku, ukrainsku, biełarusku, hruzinsku i h. t.

Pryjezd niamieckich wučonych. Radawyja (sawieckija) hazety pawiedamlajuć, što ŭ Pietrahrad pryjechaŭ niadaŭna niamiecki prafesar Miller, jakomu daručana razhledzicca tam i zarhanizawać pryjezd niamieckich wučonych u Rasieju. Niamieckija wučonyja na heta zhadžajucca.

Lik hramadzian radawych respublikaŭ. Pawodle astatniaj pierapisi nasialeńnia radawych respublik, narachawana 100 miljonaŭ sialan i 20 miljonaŭ miestawaha nasialeńnia. Lik fabryčnych rabotnikaŭ ad hodu 1918 zmienšyŭsia z 2.700.000 čaławiek na 1.600.000.

Chwaroba Trockaha. Hazety pišuć, što apošnim časam krepka zaniamoh Trocki. Kažuć, što dachtary jamu radziać nia bracca za pracu miesiacy dwa. A najchutčej, dyk heta chwaroba palityčnaja. Trocki

razyšoŭsia ŭ pahladach z Cantralnym Kamitetam Kamunistyčnaj partyi.

Nowy Kalendar. Prawasłaŭnaja cerkwa nia tolki ŭ Rasiei, ale i na ŭsim świecie užo prynjała nowy kalendar.

Čechasławakija.

Śmierć paeta. U čaćwierh 29 ha listapada 1923 h. pamior ad razrywu serca wialiki českі paet Karol *Dostal Lutinov*. Niaboščyk, pa swajmu talentu liryk, byŭ duchowym prawadyrom sučasnych českich paetaŭ kirunku adnaŭlonaha katalictwa.

Českija liberały ab Watykanie. „Narodni Listy", orhan českaj liberalnaj endecyi, z pryčyny apośniaha spatkańnia hišpanskaha karala Alfonsa z papiežam Piusam XI miž inšym piša:

„Było-b niaprawilna spatkańniu hetamu nia dawać naležnaha značeńnia Bo papiež rymski pradstaŭlaje dahetul wielmi realnuju palityčnuju siłu.. Hišpanski karol wielmi wyrazna prypomniŭ Watykanu, što jon jość instytucyjaj mižnarodnaj.. Prychod i pramowa karala Alfonsa jość kali nie panukaj, to aznakaj nowaj mižnarodnaj dziejnaści haławy rymskaha kaścioła.

Anhlija.

Prad nowym uradam. U Anhlii na wybarach u parlament najbolš hałasoŭ atrymała partyja pracy, jakaja ŭ chutkim časie abojmie kiraŭnictwa Anhlijaj. Haława hetaj partyi Mac-Donald ciapier časta adbywaje roznyja narady i haworyć pramowy ab planach swajho ŭradu. Miž inšym Mak Donald twierdzić, što nowy ŭrad budzie kirawacca pradusim da taho, kab ù Europie nie dapuścić da nowaj wajny.

Uznoŭ Lojd Džordž Ciapier mnoha palityki j pišuć i haworać ab mahčymaści pry nowym uradzie pawarotu na anhielskaha ministra spraŭ zahraničnych Lojd Džordža. Hety palityk wiadomy tym, što idzieć časta procіŭ Francyi i Polščy, a padtrymliwaje Niemcaŭ, Litwu, Rasieju.

Japonija.

Ziamlitrasieńnie. U Japonii ŭznoŭ adčułasią ziamlitrasieńnie; jak pišuć hazety zahinuła 3000 čał., dy zniščana bolš sotni, tolki što adbudawanych, damoŭ. Jak bačym, kraj hety nijak nie pakidaje heta wialikaje niaščaście.

Niamieččyna.

Dalej ciažka. U Niamieččynie ŭsio nijak nie papraŭlajecca žyćcio, uściaž ciažka. Užo da taho daj šoŭ spadak niamieckaj marki, što drobnymi pačynajuć tapić piečy, bo marki taniej ad droŭ.

Z WILNI.

Krychu mienš siadzieć. Biełaruski pasoł Baran, jakoha Biełastocki Akružny Sud asudziŭ za biełaruskuju sprawu na 6 hadoŭ turmy, budzie siadzieć tolki 4 hady, bo na Sudzie Apelacyjnym u Waršawie na mocy amnestyi dwa hady ź jaho źniali.

Išče sud nad biełarusam. 18 studnia hetaha hodu ŭ Horadzienskim Akružnym Sudzie budzie raz hladacca sprawa biełarusa M. Jakinowiča. Baranić budzie prysiažny adwakat S. Mickiewič.

Nowy dyrektar. 5 ha studnia prybyŭ u Wilniu nowy dyrektar Wilenskaj Biełaruskaj Himnazii p. R. Astroŭski i raspačaŭ užo pracu ŭ himnazii.

Pasiedžańnie Prezydyumu C. B. Š. Rady. 8-ha hetaha studnia, adbyłosia pasiedžańnie Prezydyumu Centralnaj Biełaruskaj Školnaj Rady. Razhladalisia biahučyja sprawy, a asabliwa źmieny ŭ arhanizacyi Wilenskaj Biełaruskaj Himnazii i jaje hrašowyja sprawy.

Naša pošta.

Studentu-biełarusu ŭ Prazie. Wašy piśma z Čechasławakii my atrymali. Dziakujem. Drukujem. Čakajem bolš.

Kawalowamu A. Za Wašu pracu „Ab haspadarcy" wialikaja Wam padziaka. Nie zabywajcie ab „Krynicy" i pišycie da jaje da ej.

F. Markotnamu. Za prysłanaje padziaka. Wykarystywajem. Nie zabywajcie ab nas.

Studentcy M. H. Apawiadańnie pierałožana sa sławackaj mowy: „Piatruk Klapiec" my atrymali. Duža za heta dziakujem. U chutkim časie nadrukujem. Pierakładaicie, pišycie bolš.

St. Hryška ŭ Kudejšach Za 600.000 m. p. i za wiestki duža dziakujem. Wiestki Wami padanyja drukujem Pišycie da nas čaściej.

Piatru Klučniku. 200 000 m. p. my atrymali, a z imi wiestki ab žyćci wašaha kutka. Za ŭsio duža dziakujem. Pišycie bolš.

Janku Taryku. Za prysłanaje padziaka. Drukujem. Majučy časinu, pišycie bolš. Na litary nie zwaračwajcie ŭwahu, pišycie, jak Wam lahčej.

Wilhelmu Maleju 300.000 m. p. my atrymali. Dziakujem. Čamu Wy nikoli da nas nie napišycie ab žyćci Wašaj staronki?

Doktaru Antanowiču Owerko ŭ Pareččy. Žadanyja 10 numaroŭ „Krynicy" Wam pasyłajem.

J. Huziku ŭ Jaśle. 1.000.000 m. p. atrymali. Dziakujem. Kalendar pasyłajem.

Ksiandzu N. N. 2.000.000 m. p. atrymali. Duža dziakujem.

Architektaru Lawonu Dubiejkaŭskamu ŭ Wilni. Za 2 500 000 m. p. duža Wam dziakujem, „Krynicu" wysyłajem.

Ksiandzu X Y. Z. Za 3 000.000 m. dziakujem. Prosim da nas pisać. Čakajem.

K. Swajaku. Waš zbornik „Maja Lira" ŭžo drukujecca. Kali majecie što dadać, prysyłajcie jaknaj chutčej, a takža pišycie da „Krynicy" wieršy, feljetony i t. d

Siemašku ŭ Pieskach 1.000.000 m. p. atrymali. Padziaka.

Ksiandzu F. 3.000 000 m. na „Krynicu" atrymali. Dziakujem. Hazetu pasyłajem.

Redaktar wydawiec B. Turonak. Druk. „MOTUS" Wilnia.